

Жупанијско такмичење из историје

18. марта 2024.
осми (VIII) разред

шифра:

(петоцифрени број и реч)

број бодова

/ 65

%

Упутства такмичарима

1. Испит се састоји од 25 питања и решаваш га 90 минута.
2. Пре почетка решавања испита требаш пажљиво и правописно тачно да попуниш листић са шифром.
3. Након што попуниш листић са шифром, спреми га у коверту.
4. Лозинку са листића препиши на прву страницу испита.
5. Пажљиво прочитај испитне задатке и упутства у задатку.
6. Решења уписуј на предвиђена места у испиту. Испит пиши плавом или црном хемијском оловком.
7. Испит пиши искључиво писаним, не штампаним словима. Пиши читко. Нечитки одговори бодоваће се са 0 бодова.
8. Лична имена и презимена те географска имена пиши изворно према уџбеницима које је одобрио МЗО у школској години 2023/2024.
9. **Користи се папиром за концепт током решавања испита јер једном написан одговор у испиту више није допуштено преправљати. Одговори у концепту се не вреднују.**
10. После завршетка писања испит предај члану Жупанијске комисије.
11. После објаве привремене скале поретка имаш право увида у испит и право на писану жалбу.

Желимо ти успех на такмичењу!

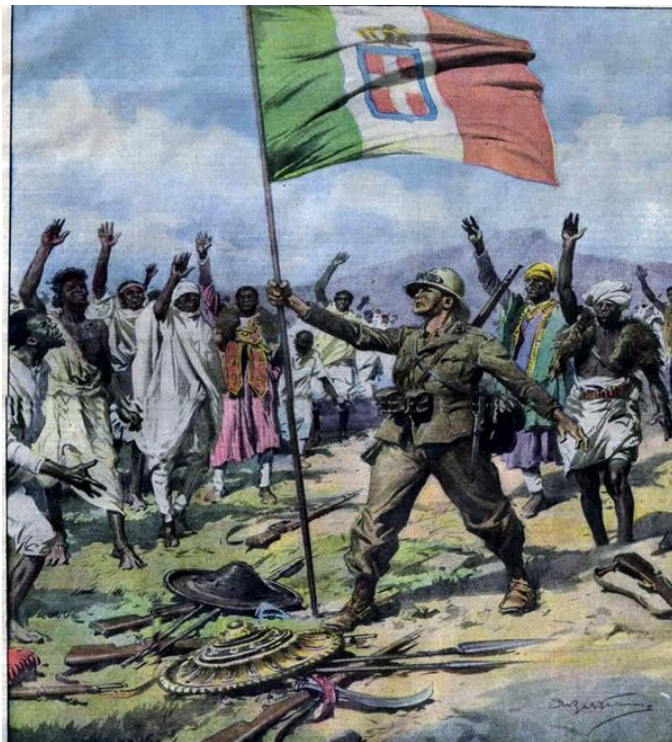
Комисија за оцењивање на жупанијском такмичењу:

1. _____ (председник Жупанијске комисије)

2. _____ (члан Жупанијске комисије)

3. _____ (члан Жупанијске комисије)

1. Пажљиво погледај слику у прилогу из средине 30-их година 20. века и одговори на постављена питања.

1.1. На сукоб које две државе се односи слика у прилогу?

2	
---	--

_____ и _____

1.2. Наведите два мотива са слике који описују победничку страну у рату.

2	
---	--

1.3. Који је од наведених догађаја био обележје европске политике раздобља приказаног на слици у прилогу?

1	
---	--

- А. почетак другог мандата Винстона Черчила
- Б. завршетак политике попуштања
- Ц. експанзионистичка политика у Африци
- Д. Улазак Југославије у Тројни пакт

2. У следећем је задатку понуђено шест изјава из светске историје. **Четири** од шест изјава нису тачне. Заокружи слово испред оних изјава које сматраш **нетачним**.

4	
---	--

А. На конференцији у Јалти договорено је искрцавање савезника у Нормандији.

Б. Атлантска повеља је потписана 1940.

Ц. За вођу Независне Државе Хрватске предлаган је Владко Мачек.

Д. Британски премијер Винстон Черчил био је један од креатора политике попуштања.

Е. Стаљин је Хитлеру предложио Пакт о пријатељству и ненападању.

Ф. Директива 25 је Хитлеров план напада на Југославију.

3. Пажљиво погледајте слике у прилогу и одговорите на постављена питања

1. СЛИКА

1. Хрватски народ

2. СЛИКА

2. Камен спотицања

3.1. Који је заједнички назив за законе из периода НДХ, чије је објављивање приказано на слици 1?

1	
---	--

3.2. Шта се догодило са девојчицом за коју је постављен камен спотицања?

А. Провела је шест месеци 1942. у концентрационом логору Јасеновац.

Б. Умрла је у гасној комори у Аушвицу 1944.

Ц. Умрла је у сточном вагону приликом транспорта у Аушвиц 1943.

Д. Умрла је са породицом у склоништу.

1	
---	--

4. Која се од наведених изјава повезује са јапанским нападом на Перл Харбор?

1	
---	--

- A.** Америчко вођство је остало запрепаштено нападом.
- Б.** Кина се после напада укључила у рат на Пацифику.
- Ц.** У нападу су учествовали пилоти камикадзе.
- Д.** Две године после напада САД се укључио у рат.

5. У ком су реду тачно хронолошки распоређени догађаји из историје Југославије за време Другог светског рата?

1	
---	--

- A.** улазак партизана у Загреб → проглашена Демократска Федеративна

Југославија → оснивање Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије →
проглашена Федерална Држава Хрватска

- Б.** оснивање Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије → проглашена
Демократска Федеративна Југославија → проглашена Федерална Држава Хрватска →
улазак партизана у Загреб

- Ц.** проглашена Демократска Федеративна Југославија → оснивање Антифашистичког
већа народног ослобођења Југославије → проглашена Федерална Држава Хрватска →
улазак партизана у Загреб

- Д.** проглашена Федерална Држава Хрватска → оснивање Антифашистичког већа
народног ослобођења Југославије → улазак партизана у Загреб → проглашена
Демократска Федеративна Југославија

6. Пажљиво прочитај историјске изворе из средине 1945. и одговори на постављена питања.

1. Ми преостали били смо спроведени према Самобору. После 10 км преузела нас је V Козарска бригада, састављена углавном од Срба око Козаре, али је било у

њој и Муслимана, Црногораца и католика, којима се касније бригада попуњавала... чекали су нас партизани под оружјем на коњима...

- 2. Продужили смо даље за Панчево. У Београду су нас преузели други спроводиоци, који ваљда нису знали, како су са нама поступали њихови претходници. Они су били бољи, осим кундака друго нису употребљавали. Који су падали и не могу више да иду, возила су их сељачка кола. Тако смо стигли у Панчево у логор ... После 5-6 дана превезли су нас возом у Белу Цркву код румунске границе. Тамо смо смештени у логор ограђен бодљикавом жицом.**
- 3. Што се тиче ових издајника који су се нашли у нашој земљи, у сваком народу посебно – то је ствар прошлости. Рука правде, рука освете нашег народа достигла их је већ огромну већину, а само један мали део успео је побећи под крило покровитеља ван наше земље.**

6.1. Под којим је именом познат присилан повратак војника описан у 1. и 2. извору?

1

6.2. Из чије је перспективе написан 3. историјски извор?

- А.** припадника четничког покрета
Б. припадника краљевске владе у Лондону
Ц. припадника усташке војске
Д. припадника партизанског покрета

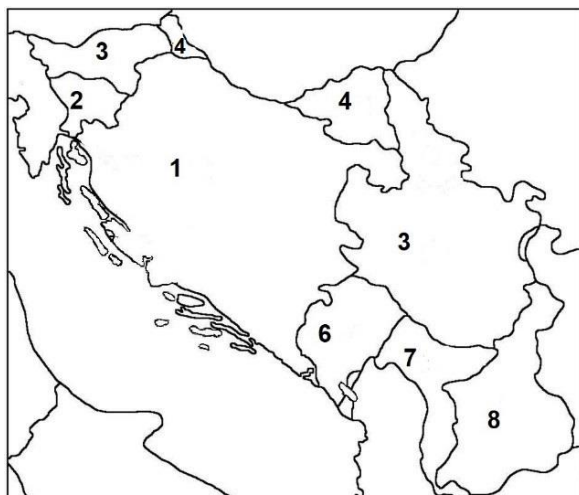
1

6.3. На коју се војну групу није односио појам издајници у нашој земљи који је изговорио аутор говора под бројем 3 ?

- А.** домобране
Б. усташе
Ц. партизане
Д. четнике

1

7. На слепој карти приказана је подела Краљевине Југославије после њене окупације. Пажљиво погледај карту и одговори на постављена питања.

7.1. Под управом којем су се државе налазиле територије означене **бројем 3**?

1	
---	--

7.2. Која је држава припојила територију означену **бројем 8** на историјској карти?

1	
---	--

7.3. Којим је бројем означена територија на којој се налазила тзв. Бихаћка република?

1	
---	--

8. Табела приказује основне особине подељеног света после Другог светског рата.

У кућице са бројевима у загради иза две тачке упиши тражене појмове који недостају.

У задатку је могуће остварити укупно 5 бодова.

	5
--	---

ЗАПАДНИ БЛОК	ИСТОЧНИ БЛОК
(1) назив система:	(2) назив система:
(3) политичко уређење:	ЈЕДНОСТРАНЧЈЕ
ПРИВАТНО ВЛАСНИШТВО	(4) облик власништва:
(5) врста привреде:	ПЛАНСКА ПРИВРЕДА

9. Пажљиво погледај фотографију Стари брест у парк-шуми Брезовица и одговори на питања.

9.1. Како се назива одред у спомен чијег оснивања је подигнут приказани споменик?

1	
---	--

9.2. Који је хрватски књижевник био изабран за председника Земаљског антифашистичког већа народног ослобођења Хрватске на његовом првом заседању? (име и презиме)

1	
---	--

10. Пажљиво погледај плакат и одговори на питања.

10.1. На припаднице ког покрета се односио плакат приказаног конгреса?

- А. домобранског покрета
- Б. партизанског покрета
- Ц. покрета жена ХСС-а
- Д. покрета жена избегличке владе

1	
---	--

10.2. Како је гласио пун назив организације чија је скраћеница написана на приказаном плакату?

1	
---	--

11. Пажљиво погледај карикатуру и одговори на питања.

11.1. У ком је периоду европске историје настао споразум приказан карикатуром?

1	
---	--

А. пролеће 1939.

Б. лето 1939.

Ц. јесен 1939.

Д. зиму 1940.

11.2. По којим је личностима познат назив споразума симболично приказаног на слици у прилогу?

1	
---	--

А. министрима рата

Б. председницима скупштине

Ц. министрима спољних послова

Д. министрима унутрашњих послова

11.3. До којег датума је трајала сарадња симболично приказана на слици у прилогу?

1	
---	--

А. 22. јуна 1940.

Б. 22. јуна 1941.

Ц. 31. марта 1943.

Д. 8. септембра 1943.

12. Која је била последица другог споразума Тито-Шубашић?

1	
---	--

А. Прихваћена је одлука о повратку краља у земљу.

Б. Договорено је оснивање привремене владе Демократске Федеративне Југославије.

Ц. Одлучено је да ће будућа држава бити уређена као вишестраначка република.

Д. Договорено је стварање заједничке владе која ће бити одговорна ЗАВНОХ-у.

13. Пажљиво погледај слику у прилогу и одговори на питања.

1

Пацифичка еволуција

Како се зове америчка војна тактика из Другог светског рата приказана на карикатури?

14. Пажљиво прочитај историјски извор и одговори на питања.

1. извор

Сведочење осмогодишње девојчице из Јапана из периода крајем Другог светског рата: *Најстрашнија ствар које се сећам је моје бекство из града преко многих мртвих тела. Наилазила сам на људе са страшним опекотинама (од радијације), неки од њих хватали су ме за ноге тражећи воду, а ја сам побегла и напустила их једноставно зато што сам желела преживети. Побегла сам и од људи заробљених под рушевинама, који су такође тражили моју помоћ. Отад је мој живот бедан. Разболела сам се и нисам успевала ни у чему што бих покушала.*

2. извор

Знао сам да радимо исправну ствар (...) помислио сам: да, побићемо много људи, али за име Божје, и спасићемо многе животе. (...) Истовремено ћемо убити много невиних људи, али досад нисмо водили проклети рат нигде у свету где нису страдали и невини. Само кад би новинари престали с тим:: „Побили сте толико цивила.” Нису имали среће што се нашли на том месту.

14.1. О ком догађају сведочи особа из првог историјског извора?

1

- А. о окончању битке за Мидвеј
- Б. о ваздушном нападу на Перл Харбор
- Ц. о последицама бацања атомске бомбе на Хирошиму
- Д. о последицама напада на острва Иво Џиму и Окинаву

14.2. Какав је став аутора другог извора у вези са описаним догађајем?

1	
---	--

- А.** Аутор сматра да ће страдати мали број цивила.
- Б.** Аутор је сагласан са писањем новинара о цивилним жртвама.
- Ц.** Аутор брани став да је реч о оправданом догађају.
- Д.** Аутор би због гриже савести одустао од задатка.

15. У следећем задатку је понуђено седам изјава, од чега је пет тачних.

Заокружи слово испред тачних изјава.

5	
---	--

- А.** У антифашистичкој коалицији Британији су се придружиле њене колоније Канада, Аустралија и Јужна Африка.
- Б.** Напад Немачке на СССР био је највећи напад у историји.
- Ц.** Битка код Курска је највећа ваздушна битка у Другом светском рату.
- Д.** После немачког проглашења Чешке за протекторат, Словачка је прогласила независност.
- Е.** Капитулацијом Италије, вођство НДХ је напустило земљу.
- Ф.** Исороку Јамамото је био противник јапанског напада на САД.
- Г.** После његовог хапшења, Мусолини је чуван у заточеништву у хотелу у Апенинима.

16. У следећем задатку понуђене су три конференције из Другог светског рата и шест чињеница које су повезане са њима. Сваку конференцију повежите са одговарајућим чињеницама.

Свакој конференцији припадају ДВЕ чињенице.

Своје одговоре означите знаком X у понуђени простор за одговор испод задатка.

У задатку је укупно могуће остварити 6 бодова.

1. Конференција у Техерану
2. Конференција у Јалти
3. Конференција у Потсдаму

- А.** конференција на којој је учествовао нови амерички председник
- Б.** признавање партизанског покрета као дела антифашистичке коалиције
- Ц.** послат ултиматум Јапану
- Д.** одлука о подели Немачке на окупационе зоне
- Е.** одлука о наговештају рата Јапану од стране СССР-а
- Ф.** први састанак „велике тројице“

	А	Б	Ц	Д	Е	Ф
1.						
2.						
3.						

6	
---	--

17. Пажљиво погледај временску линију и заокружи тачан одговор.

Који од наведених догађаја недостаје на месту знака питања?

- А.** напад на Перл Харбор
- Б.** Битка за Москву
- Ц.** Битка за Стаљинград
- Д.** Конференција у Техерану

	1
--	---

18. Која је од наведених изјава повезана са усташким логором Јасеновац?

- А.** У логору су постајале гасне коморе за усмрђивање заробљеника.
- Б.** У логору су били заробљени искључиво чланови партизанског покрета.
- Ц.** У логор Јасеновац одведени су и Борис Ханжековић и Владко Мачек.
- Д.** Логор Јасеновац је био искључиво радни логор.

	1
--	---

19. Пажљиво погледај карту Немачке између два светска рата и одговори на питања.

19.1. Како се назива подручје означено бројем 1?

1	
---	--

19.2. Које је године ремилитаризована територија означена стрелицом?

1	
---	--

19.3. Којим је споразумом Немачкој припала територија означена бројем 2?

1	
---	--

20. Пажљиво прочитај историјски извор и одговори на постављено питање.

Борићемо се у Француској (...), борићемо се на морима и океанима (...), бранићемо своје острво без обзира на цену, борићемо се на плажама, борићемо се на аеродромима, борићемо се на пољима и улицама, борићемо се на брдима и никада се нећемо предати.
Председник владе

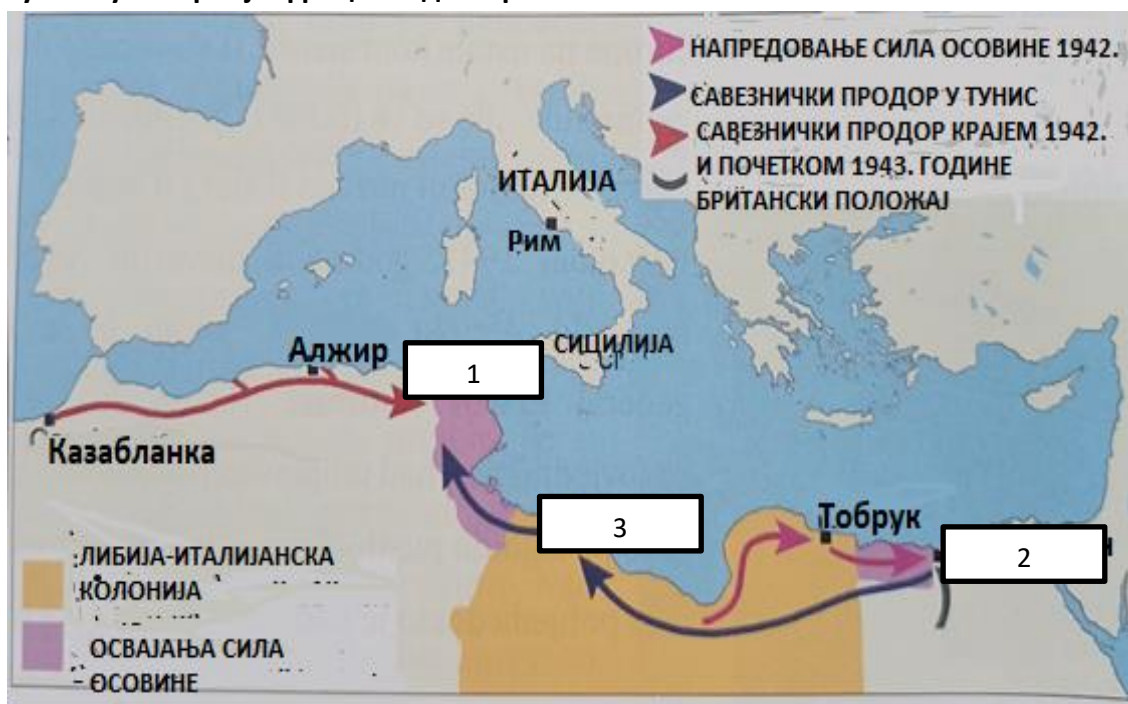
20.1. Председник владе које државе је аутор наведене изјаве?

1	
---	--

20.2. У којој је години Другог светског рата настала наведена изјава?

1	
---	--

21. Пажљиво погледај историјску карту из периода Другог светског која приказује сукобе у северној Африци и одговори на питања.

21.1. Којим је бројем означено место битке прекретнице у рату на северноафричком ратишту?

1	
---	--

**21.2. Како се звао немачки генерал, командант Афричког корпуса?
(име и презиме)**

1	
---	--

21.3. Која се од наведених изјава повезује са приказаним ратиштем?

- А. Немачке снаге принудиле су генерала Монтгомерија на предају.
Б. Британска војска нанела је први велики пораз немачко-италијанској војсци.
Ц. Сукоби су се одвијали паралелно са продором Црвене армије у Немачку.
Д. Сукоби у северној Африци завршили су у јуну 1944.

1	
---	--

22. У ком су реду тачно хронолошки распоређени догађаји из периода од 1939. до 1942.?

1	
---	--

- А. капитулација Француске → Италија запосела Албанију → настанак Тројног пакта → потписани Римски уговори
Б. Италија запосела Албанију → капитулација Француске → настанак Тројног пакта → потписани Римски уговори
Ц. настанак Тројног пакта → потписани Римски уговори → Италија запосела Албанију → капитулација Француске
Д. потписани Римски уговори → Италија запосела Албанију → настанак Тројног пакта → капитулација Француске

23. Пажљиво прочитај текст.

Јозеф Гебелс, нацистички министар пропаганде, у познатом је говору после пораза код Стаљинграда у фебруару 1943. узвикнуо: „Питам вас хоћете ли (...) рат? Буде ли потребно, хоћете ли рат тоталнији (...) од свега што данас можете замислити?” Сала је са одушевљењем потврдно одговорила.

23.1. Како се зове облик рата који заговара особа из текста?

1	
---	--

23.2. Како се звао покрет групе студената са Универзитета у Минхену који је 1942 – 1943. позивао Немце на отпор нацизму?

- А. Црна ружа
Б. Бела ружа
Ц. Црвена ружа
Д. Златна ружа

1	
---	--

24. Пажљиво прочитај историјске изворе и одговори на питања.

1. извор: извештај Америчке обавештајне агенције о разликама САД-а и СССР-а у пољопривреди 1986.

(1) Совјетски Савез има осам и по пута већу радну снагу у пољопривреди и 40% више површина које се обрађују. (2) Па ипак, пољопривредна производња у касним седамдесетим и раним осамдесетим годинама није могла пратити велику потражњу у СССР-у за храном. 3) Недостатак квалитетне хране попут меса и млечних производа постао је хроничан на неким територијама и све је гори.

2. извор Јевгениј Семјонов у интервјуу се присећа осамдесетих година.

Био сам ученик основне школе 1982. кад нам је учитељица испричала да постоје људи који продају своју домовину, продају совјетски грб странцима. И рекла нам је колико цени тај грб. После наставе потрчао сам у најближу продавницу и потрошио читав џепарац на совјетске значке. Зарадио сам 50 рубаља продајући их страним туристима. Просечна плата је тада била око 120 рубаља.

24.1. Која од наведених изјава повезана са првим извором није тачна?

1	
---	--

- А. Совјетски Савез је имао велики потенцијал за развој пољопривреде.
- Б. Обрадиве површине у Совјетском Савезу су многоструко веће у односу на САД
- Ц. 70-их и 80-их година Совјети производе довољно хране за своје становништво.
- Д. Потражња за храном у СССР је била све већа.

24.2. Због чега је у СССР пољопривреда била посебно ускраћена?

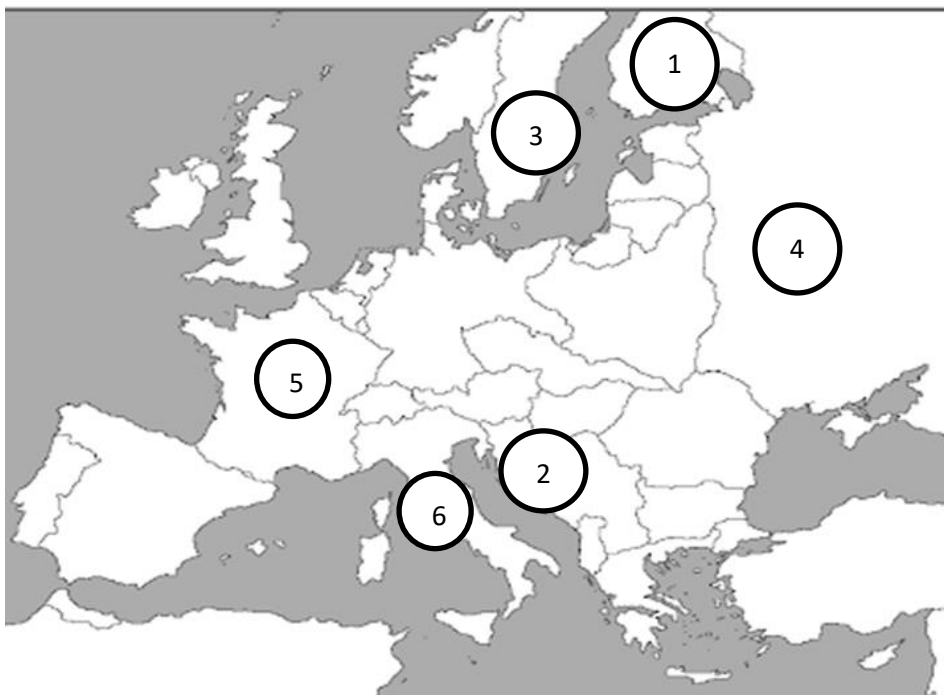
1	
---	--

- А. због претераног улагања у туризам
- Б. због претераног улагања у индустрију
- Ц. због претераног улагања у наоружање
- Д. због претераног улагања у енергетику

24.3. Наведи један разлог због кога је ученик из другог извора продао значке странцима.

1	
---	--

25. Пажљиво погледај слепу карту Европе и одговори на питања.

25.1. Којим је бројем означена држава чији су краљ и влада побегли из земље 1941?

1	
---	--

25.2. Којим је бројем означена држава у којој је обављена највећа поморска евакуација савезничких војника за време Другог светског рата?

1	
---	--

25.3. Којим је бројем означена држава у којој је обављена масовна ликвидација војних заробљеника у пролеће 1940?

1	
---	--